

כפי תשא את ראש בני ישראל — לחת את תרומות ד' לכפר על גנשותיכם. הפירוש הפשט של נשיאת ראש הוא הרמת הראש למעלה, ובכן מה עניין הרמת הראש לךן?

החברל החיצוני בין אדם לבחמת חוא, שהאדם הוא בקומה זקופה, הראש למעלה, והבחמתה — הראש למטה. והבדל פיזיולוגוני זה משמש סמל גם להבדל פנימי. זהו בעצם מוטר האדם מן הבחמת: באדם המתו שליט על הלב, השכל והדעת שכמות נוכרים על הידיות שבבל, שאף על פי שכלבו הוא מתואה לדברים פסולים, יכול הוא בכל זאת בכח שכלו שבטוח להכניע את התאותיו ולכלי לתת לו מקום בתפישות בנוף וללבו להוציאן לפועל לא במעשה ולא בדיור ואף לא במחשבה. והבחמתה כל מעיניה — למטה. מוחשת את העשב והאוכל.

הרראש שלת "מנונה" בתקיך הקיבחה והכרט. ולפיכך כשאדם מפעיל את מותו אך ורק בעניין החומר של מזון וכדומה, הרי הוא בבחינת בהמתה. והוא שכתבו בישעיה: "וישח אדם וישפל איש". במקום שהראש צריך להיות למעלה, הרי הוא כופפו למטה. "וישח" ו"ישפל".

ובבחאת העגל שלקחו את האוחב, "וישתחוו לו ויאמרו אלה אלהיך ישראל", כולם: הוהב הוא האיל, שאליו השתחו ואליו כפפו את ראשם ומוחם, יצא הוהב בדמות של עגל, כולם: בצורת בהמתה, ראשה למטה. הוא שכתב על חטא העגל בתהילים: "וימירו את כבודם בתכנית שור אוכל עשב". כבוד האדם הוא שיתיה בקומה זקופה, הראש למעלה, והמ חפכו להיות "שור אוכל עשב".

ולבן בשעה שנתנו בחזית השקל למשכן, ואמרו חכמים: "יבאו שב המשכן ויכפר על זhab העגל", שהירימו והקדשו את הוהב למשכן, גודפה שוב קומתם, וקלבלו שוב צורתם וכבודם והוא: "כי תשא את ראש בני ישראל". במקום "וישח אדם וישפל איש", נשאו שוב את הראש למטה.

① פלארכ
ויאצא ימ

26

(2) כ' ט כ' א' צ' צ'

[וrangle] ואתה דבר אל בני ישראל לאמר אך את שבתותי תשמרו וננו. ובמגילתא כאן: למה נאמר לפי שהוא אומר לא תעשה כל מלאכה, אין לי אלא דברים שם מושם מלאכה, דברים שם מושם שבות מפני, תיל את שבתותי תשמרו, להביא דברים שם מושם שבות. הנה שבת הוא יום הנוגע Mata ה' למנוחה ושכיתת, בו ינוח האדם וישבות מכל עמל ועובדות, וכל מלאכה לא יעשה בו. ואם ייחל adam את השבת ויעשה בו מלאכה, חטא ואשך. אמן לפעמים גם השביתה מלאכה היה לאדם למקש. כי בהיות האדם עסוק במלאכה וטרוד בעבודתו, אין לו עת ומנאי לעסוק בדברי הбел ולפנות לבו לבטלה, וע"כ לא יבא לידי חטא ועון; אם שובת מכל עבודה, והויל' בטל בלי עסוק, אז יאזר מתגבר עליו ונקל לו להכשיל ולמול ברשות החטא, ולפ"ז לפעמים השביתה בשבת תסבב לו רעה ויחטא מחמת השביתה עצמה. אבל לא זאת המנוחה של יום השבת ולא זה המרגוע לילכת בו אחורי הבהיר, רק מתעודת השבת היא לחת לאדם היכולת לעלות במעלות השלויות, לזכות הנפש ולטהרת, מה שאי אפשר לעשות בכל ימי השבעה, בהיותו עמל ויגע כל הימים לחייב טרף לביתו. וזה שromo חוויל, שלא לבד שאסור לעשות בשבת דברים שם מושם מלאכה, כולם שאסור לחול את השבת ע"י עבודה ומלאכה, רק גם דברים שם מושם שבות אין לעשות בו, אין לעשות בשבת דברים אשר השביתת גורפת אותם, לבלوت השבת בדברי הбел ורעות רות, בדרך הולכים בטל, אשר הבטלה מביאה אותם לידי שיטום (כתובות ניט ע"ב), כי לא באלה חוץ ה', וזה השבת יהיה קודש לה, וכמו שאנו אומרים בתפלת שבת: יום טנווחה נקדושה לעופך נתת, השם נתן את השבת ליום טנווחה, לנווח בו בכל עבודה, אבל נתנו גם ליום קדושה, לקדש את הרוח ולטהר את גוףש, וכך אשר אמרנו.

(ב) פוליאר עליך
ה' ק

להרגיש בש"ק את התענוג של אוז חתענוג על ה', שוכנה לקבל את המתנה טוביה מבית גני ומרגש בפועל את התענוג העילי של ש"ק.

כיצא בזה יש בתורה ג"כ אלו ב' הבחי ירושה ומתנה. יש בחיי תורה צוה לנו משה מורשה, והוא אם יהודי למד תורה מבלתי לעמלו עלי', אשר באופן זה אינו טוען ומרגש כלל את התענוג האמתי של התורה, והיא לו רק בכחי ירושה. יש בחיי ויתן אל משה ככלתו, דהיינו כשהוא عمل ומתינו על התורה בכחיו עבד לי ניח נפשי', אשר זה שכורו לקבל את התורה במתנה ולהרגיש את התענוג האמתי שיש בLIMITODA. זה הכוונה בברכת נתן התורה, שמברכים על הדרגה העילאית של מתנה, אשר כל התענוגים שבulous הם כאן וכאפס לעומת מתיקות עריבות התורה"ק.

ובכן בעין הארץ ישראל יש ירושה ויש מתנה. יש היושב בא"י ואינה לו כי אם בגדר ירושה, הוא אמן שרוי בא"י ומתרגור בתוכה. אך אין מרגש שום טעם בישיכתה. יש הזוכה לנחול בא"י בכחיה מתנה, דהיינו בכחיה הכתוב וכברכת את ה"א על הארץ הטובה אשר נתן לך, שוכנה להרגיש את קדושת הארץ ישראל שהיא הארץ חמדה טוביה ורוחבה.

ועפ' הדברים האלה נבאר מהז"ל (ברכות ה). תニア רשב"י אומר שלש מתנות טובות נתן הקב"ה לישראל וכולן לא נתן אלא ע"י יסורים אלו הן תורה ג' וארץ ישראל ועה"ב. ויליף להו לכלהו מקראי, ולמדנו עזה"ב ממאה"כ כי נר מצוה תורה או רודך חיים חיים תוחחות מוסר, דהיינו שהדרך להגעה בדרך חיים לחזי העוה"ב היא רק ע"י תוחחות מוסר שם היסורים. ונראה דעתם שלא הזכיר כאן את השבת. אף שהיא ג"כ מתנה טוביה כנ"ל, מפני שעוה"ב כולל גם את השבת, שמעין עולם הבא יום שבת מנוחה, כי ענן עזה"ב הוא התענוג העליון מכל התענוגים ליהנות מזיו השכינה בכחיה אוז חתענוג על ה', והשבת ג"כ עיקר עניינה הוא אוז חתענוג על ה' והוא ג"כ בכחיה עולם הבא. ונראה דעתם מושגוט אומרים ז"ל שלוש מתנות טובות נתן הקב"ה לישראל היא למדנו שג' עניינים הללו שם הסתודות של איש יהודי תורה ארץ ישראל ושבת הם בגדר מיוחד של מתנות טובות, שמלבד בחיי ירושה שיש בהם כאשר מקיים פשוטות המזויה באופן שטחי, עוד יש בהם דרגת מתנה טוביה

מצינו במתנת השבת ב' בחינות ירושה ומיתה, וכן חותם הפללה: ולא נתטו ה', אלקינו לגוי הארץ ולא הנחלתו מלכנו לעובדי פסלים וכו' כי לישראל ערך נתטו באהבה. שיש כאן ב' לשונות "נתטו"

ור"הנחלתו" בחיה מתנה ובחיי ירושה. אלו ב' בחיי אנו מוצאים גם בתורה וכך (דברים לג) תורה צוה לנו משה מורשה, ל' ירושה. ובפ' תשא כתיב ייתן אל משה ככלתו, ודרכו בו חז"ל (נדורים לה). שנותנה לו

הקב"ה למשרע"ה את התוה"ק במתנה, וכן מברכים עליו נתן התורה, לשון מתנה. וכן מצינו בעין הארץ ישראל, וכתיב (שמות ז) והבאתי אתכם אל הארץ גורי ונתתי אותה לכם מורשה אני ה', ונתתי לשון מתנה, מורשה לשון ירושה. עוד כתוב בא"י לשון מתנה בפ' וכברכת את ה' אלקין על הארץ הטובה אשר נתן לך, ובמיכלחתה איתא עה"פ והי כי יביאך ה' אל הארץ הכנעני וכו' ונתנה לך (שמות יג) שלא תהא בצעירך כירושת אבות, אלא תהא בעיניך כאילו היום נתונה לך, והיינו שדרגת מתנה היא יותר גבוהה מדרגת ירושה.

וענין ב' בחינות אלו דיש בכל אחת מעליותה שניinci. דמעלת ירושה שאינה חלי' במהותו של היושר, כי גם מי שאינו הבן וגדי יש לו דין ירוש, ואפילו בן המפגר וח"ל ירוש את אביו, משא"כ מתנה כנז"ל ניתנת למי שרואו לה כמי מעשי והתנהגותו, וככלו חוץ לאי לאו דעביד לי ניחא לא הרוי היב לי מתנה. אכן מהאי טמא גופא יש במתנה מעליותא שאין בירושה, ובמתנה אמרו נתן בעין יפה הוא נוחן. משא"כ בירושה. ועוד"ז יש בעבודת ה' ב' מדרגות הללו ירושה ומיתה. בחיי ירושה יש לכל יהודי אף מי שאינו عمل להשיגה, אך ירושה אינה בבחיה עין יפה, ואינו מרגש בה מתנה, ועוד' שאמרו

מהר"ש מקרלין ז"ע לעניין חתונת שבת, דאפי' מי ששומר שבת בהידור אם אין عمل להרגיש החתונוג בש"ק בעלמא הדין ה'י גם בעלמא דקשוט רך בבחיה ספסל שהעמידהו בגין עדן שאין לו כל חתונוג מזה. לעומת זאת מתנה ניתנת רק למי ש"עביד לי ניח נפשיה", שעמל ומתינו להשיג הרגשת חתונוג דקדשה, אשר זה שברבו הרבה מאד שוכנה לשבת חתונוג עילאי. וזה עניין ב' המדרגות שנאמרו בשבת ירושה ומיתה. כי ש"ק היא מעין עולם הבא (ברכות ג): ועיקר עניינה הוא חתונוג עזה"ב שיש בה, כמו"ד אם חסיב משבת רגלו וכור אוז חתענוג על ה', והוא היא בכחיה מתנה טוביה שנאמרה בש"ק כאותם ז"ל מתנה טוביה יש לי בבית גני ושבת שמה, שהוכונה לחתונוג של ש"ק בכחיה אוז חתענוג על ה'. ואמנים מי שומר שבת ורב גזהר בכל הלכומי חתונוג שבת, אין מלאכה, אך אין ממש תלול להרגיש חתונוג שבת, אין וכלה כי אם לבחיה ירושה, ואין לו חלק במתנה הטובה בכחיה אוז חתענוג על ה' בשבת, אלא הוא בכחיה ספסל בגין עדן. משא"כ איש יהודי אשר عمل ומתינו

יח ויתן וגוי בכחיו. אך לדעת מה פפקיך אין
וכיוון שגניבים לכוון דבר בימין נאומת קמן, שפה
לו לומר יקן מטה סני למומם כלטמו, וו' טה לו' האקליט
כלטעו קודס וכיוון בגמיה, עוד יט' לאשר נמא שלט ר'
גמיהם סלומות עד ומן וס, כיוון טלה טה טה שלט גמיהם,
אנדרים, ג'ום ממן טורה או' למפרקתו קיס לו' למ' גמיהם,
לכן ימברל בטניין על פי גדרים ו'ל פטמיהו כל סמאות
לטם בטבב גטמן קווס כל עטרת פדרים, וו' שומרו ימן
לט מטה בבלטו לדמר טמו נאר פמי, ומ' דמר טמו ב' גטוט
בגדים, פירוט ל' גדרים גטוטם צס לו' לא עליון, ולען
מן כלורי למת לו' גטוטם עד טיגמור ברסוס נאס, ולען
ג'מר אדרים גטוטם נאס גטוטם געדות ומנס לו' ולען
קדש, ובו נמייטו ב' סדרוקס כלמת על נון, וכפי זה
מלמל פמי גטוטם נמקן מט בבלטו לדמר טמו גוי' ומנקן
עס וו'ן גטומו נמקן פטמון:

(5)

הכתב והקבלה שמות לב:טו.

כל משכיל עד אמרת יודה שההכנה הנזולה
הנעשה למעדר הר טני לא היה צריך
לקבלת עשרה הדברים אם אין בהם רק
הכוונה החיצונה הפושאה המובנת גם
לאיש ההמוני, וכןם הם מצות שכליות
וכל איש דעת אף שאינו מצווה עליהם
יקבלם על עצמו מצד שכלו הטבעי, ומה
יהו צורך לשבת בהר ארבעים ים
ובסתופם יביא לוחות עליהם עשרה דברים
יפשוטים כאלה, הנה האמת יודה דרכו כי
עשרה הדברים האלה הם דברות הכלולים
תחתיהם פרטיהם ופרטיהם לאין מספר,
וכמו שהוא מקובל בידינו מן הקבלה
האמתית שהםם כוללים כל התרי"ג מצות
) הכתובים לפניו בתורה וכפי מה שמובאים
בתורה שבע"פ. (ובגהגת מאמר תורה
הנזכרת הבאתה דעת כל רשותינו מתלמיד
ביבי וירושלמי, וכן המורש ומכילתא
הרשבי, עד שאין להסתפק באממת היסוד,
ולשערת הדברים כוללים כל התרי"ג מצות
עם ההלכות וה.agdot) ובמقدرشב"י (יתח
צ"ג ב') הני עשר אמירות ואוריות אינן
כללא דבר פקוידי אוויתיא וכור' אלין
אתחקרו על לוחוי אבנין וכל גזין דהו בהו
ברוזה דתרי"ג פקדון ואוריותא דכלילן בהו,
כלא אתחורי לעיניון וכור' וכלא הוּה נהיר

וזו אשית ההקשר להו שיהיה ראוי לפחות חורה, הזריכת תורה תנאים מיהודים, וחגאי הראושן הוא העמל
והגיעה, כמו שדרשו ווילם בחוקתי תלכו שתהיו עמלים בתורה, שאר ענינים הדרושים לפחות
תורה, ואפשר לבאר עפ"י עניין שבירת הלוחות שלא ראיתי באור ענן זה, שבשkeitה ראשונה הוא ענן סתום,
היתכן ששמה רבינו ע"ה היה החשוב ששבceil שעשו ישראל את העגל, ישאוו בלי תורה ת"ו, והיה ראוי לו
להמתן מלמדם עד שיתקנו מעשיהם. אבל לא לשברם לגמורי ואחדך למתגנול לפני לך לחות שניות,
וננה חול' קבלו סגולה מיהודה היתה בלחות הראשונות, ואמרין בכך עירובין ר' ניד' מי' דכטיב חרות
על הלוחות. אלמלא לא נשברו הלוחות הראשונות לא נשכח תורה מישראל, היינו שהיתה סגולה בהם שם
למד אדם פעם אחת, היה שומר בוכרנו לעולם, ונען זה הרגיש משערעה שלול ליוויה תולל הקושש
נראה מאר. שאפשר שיודען שהיה איש מושחת ומנואל במעשים רעים. וכי בכל חזרי התורה, ולמד משה
רבינו ע"ה קי' מערבן פסח שאמורה תורה וכל בן נבר לא יוכל בו, וכן מזא משערעה שרואי שלחות אלה
ישתבררו ולהשתדר לקל להחות אחרים, היינו להחות הראשונים היו מעשה אלקים כמו גוף הכתב כמו
שמפורש בתורה, והלוחות האחרונים היו מעשה ידי אדם כמו שפסל לך שני לחות אבני. ונען להחות הוא
דבר המעניין ומקרים שלא יהיו אותיות מורות באוריה, וכיון שהוא עמוד לעדר, אבל השניות שהיו
מעשה אדם אינם מתקיימים רק בתנאים וגדלים, ותחלת קבלת התורה ע"י מרעיה הייתה רמתה אוות לכל בני
ישראל מכבלי התורה, שכן שאמור הקביה למשערעה פסל לך שני לחות אבני, כי' הוא רמז לכל מכבלי
התורה, שיכן כל איש ישראל להחות לעצמו, לכטוב עליהם דבר ה', כפי הקשרתו בהבנת הלוחות, כן תחיה
כלחות, מתחילה וכון גם אהיז' אם יתקלקלו אצלם הלוחות, אז לא תתקיים התורה, ועיין לא יהיה מזוי כי'
ענין חד משערעה, שלפע' שרד משלט האותם ביראות ה', ובמורות' שרד משלט האותם ביראות ה'

(6)
ב' ק' ז' א' ג'
פצעה' ו'ר'

נורמות לשכחת התורה ר'יל, ועל דבר גדול זה אמרו חז"ל לפרש את הכתוב בטיסומא של תורה, וכל הי"ז החוקה שפשה משה לעיני כל ישראל, ולודעתו יש להמתיק בזה מה שדרשו חז"ל בגדודים זו ל"ח על הכתוב פסל לך, לא העשיר משה אלא מפסולתן של להחות, והוא עניין נפלא שלא מלא מצא הקב"ה. שבאה אחריה להעישר את משה רק עלי פסולת של להחות, וופי" תאמור, יש לפרש עניין זה, שעפי' השנות הוכנת הלהחות, ניתן מקום למקובל תורתה לפוחת, לקלקל פוליהם געל תורתה, שוגרי פיפויו רואיו לכל בא שער תורה להפריש את עצם מכל פ███ הועלם, וכודרשם על הכתוב לא טעב לר'ים הוא, שלא תמצא לא בסחרנים ולא בתגרנים, משא"כ שאם היו הלהחות הראשוניות קיימות, שאו היה די לקבוע שעה קלה לתורה, ולעשות רוב העתים בטהרה וקנין, ולענין זה הראות הקביה שיתיה مشروعית לאות לכל מקבלי התורה שיטמן ה' לחם פרגנטם בתוך עשית הלהחות איזה פסולה שעינוי יתפרגנו.

פרשת כי תשא

(8) קריכת
הה

בילוקוט סוף יהושע כתיב וסבירו אוטם תחת ההר ונתקל משה בלהחות ר' וראה שפחה כתוב מעלהון והשליכן מידיו וכי באotta שעיה גורה גורה על ירושא⁹ שילמדו תורה מתחור הצער ומתחור השבעוד ומתחור הטלטול ומתחור הטילוז ומתחור הדחק ומתחור שאין להם מזונות, ומתחור אותן הצער שהם מצטערים עתיד הקב"ה לשלם להם שכרם לימות המשיח כפול ומכופל שנאמר כי ע"ב לשון המדרש.

ונראה לבאר הא דע"י שבירות להחות הראשונות גורה הגורה שילמדו תורה מתחור צער ומתחור הדחק וכו', בהקדם לשון רבמב"ם זיל פ"ג מה' תלמוד תורה הי"ב וז"ל אין דברי תורה מתקיימן במ"י שמרפה עצמו עליון ולא באלו שלומדיין מתחור עידון ומתחור אכילה ושתי' אלא במ"י שמיית עצמו עליון ומצער גוףו תמיד ולא יתנו שינה לעינו ולעפעפי תנומה אמרו חכמים דרכ' רמו זאת

התורה אוטם כי ימות באחל אין תורה מתקימת אלא במ"י שמיית עצמו באחלי החכמים, וכן אמר שלמה בחכמו התרפתי ביום צהرا צר כחכח [כתב הלח"מ ר'יל כשאתה מתרפה מד"ת ואיך אתה עוסק בה כשים לך טרדות וצויות או ודיין צר כוחך כלומר אין ד"ת מתקיים בך עכ"ל]. ועוד אמר [שהמע"ה] אף חכמי עיטה לי חכמה שלמדו באף היא עיטה לי אמרו חכמים ברית כרותה שכל היגע בחרותו בבית המדרש לא במורה הוא משכת וכרי עכ"ל, ומקור כל הדברים הללו ע"י כ"ס ולח"מ, והרבאים מבוארין בדברי חז"ל במקומות הרבה מחד שעייר הצלחת התורה שתתקיים בידו והוא ע"י היגעה שיגע בה ונגטער עלי.

26 הוא מתרי טעמי אחדطبعי והשני סגולוי, הא' שכך הואطبعו של האדם דדבר הבא לו בקהלות יהיה מה שיהיה, לא נחנק היטב בזוכרונו ובבואה לפניו ענינים אחרים מיד הוא שוכת את הקדומות משאי'כ כشيخו וסבל עליהם הרבה יסורים דאו הדרבים נחקרים מאוד מאווד בזוכרונו והוא שעומדת לו שלא תשחח ממנה, עוד בה סגולוי כי כל צער וצער שהאדם מצטר עבור התורה וכל מהו יגעה שיבוע בתורה אינו הולך לאיבוד ח"ז וחוכה עבورو קניין בתורה והשגתה אם במקום וה אם במקום אחר ואוחז'ל בסנחרין צ"ט ע"ב על הפסוק נשלה عملלה לו כר הוא עמל במקום זה וטורתו עמלת לו במקום אחר ע"ש, ובודאי כל מה שסבל יותר עבור התורה וכוה יוצר לסייעתא רשמי' נבדתנן לפסום צער אגרא ולכון ע"י עסוק התורה מתחור הצער ומתחור היסורים וכוכ' זוכה שתהא תורה משתמרת בידו.

31 הכל כי דבר זה שתהא למד תורה מתחור הצער ומתחור הטירוף ומתחור הדחק וכי נחוץ מאד, שהרי מחתמת זה תורה מתקימת בידו שלא תשחח וכן".

וא"כ כי' הוא נחוץ רק אחר שנשתבררו הלהחות שהוא סימן לשכחת התורה וכdeadרין ההורו בזקן שכחה תלמידו שהרי להחות ושבורי להחות מונחים בארון דשכחת תלמידו הוא בגדר שבירות הלהחות והכי אמרין בהדייא בעירובין דנ"ד א' אלמלא לא נשתרו הלהחות לא נשכח תורה מישראל שלא היה איז כל מזיאות של שכחה בתורה ולפ"ז א' לא היה ההכרה שתהא עסוק התורה מתחור הצער בחור עצה שלא חתכה, וכן רק כשהנשתבררו הלהחות ובאה השכחת גורה או שלימוד התורה ייה' מתחור צער וכוכ' ואכן לא הפסיד כלום באה שהוכרה להתייגע כל ימי וללמוד בצער כי על כל צער וצער יזכה לשכר כפול ומכופל לע"ל כדמיסים המדרש וכן".

36 [ב] ונקה לא ינקה, לפי תרגומו, מנקה הוא לשבים ואין מנקה לשאים שבים. ונואה דתרגום אונקלוס הוא פשטו של מקרא.

דומה שאמרו במס' שבת (סב.) דאין המקרא יוצא מיידי פשטו ר'יל,adam המלמד לקטנים אינו מוסר להם הדרשות של התושב'פ', ורק מלמדם פשטו, דה בכיני סגני, ואין בו משום מגלה פנים בתורה שלא כהלה, אך הפshootנו ניכ' אמת ה'וא. חז' מקרא דזהה הבכור אשר תלד, אין למדדו כלל כפשוטו, עגמי' יבמות (כד.), וחוץ מס' שיר השירים, דאמר ר'יע (סוף פ"ג דידים) לכל הספרים קודש, ושה"ש קודש קדשים, וכונתו לומר דברכל שאר ספרי התנ"ך ישנו לפשוטו של מקרא בנוסף לדרשות של התושב'פ' ולפינגד המכ רב בדורות קודש. ואילו הפshootו מורידים

(9)
הה

קצת מדרגת קדושתם. חז"ק מס' שיר השירים, שאין בו אלא מדרשו, היא לפרשו כלל כפשותו, והמפרשו כפשותו הוא באמת מגלה פנים בתורה שלא כהלה, ולפיכך נקרא ספר זה קדש קדשים, כי אין בו בכלל פשטוטו המורידו – כאילו – מדרגת קדושתו. [ועי בס' איש ההלכה (עמי קכ)].¹ והנה אונקלוס הגור למורות שכבר היה מבוגר, למד בחדר יחד עם התנוקות היהודים, והמלמדים לימודם פשטוטו של מקרא, וחזר אונקלוס והעתיק בכתב את הפירוש המקובל של מדרשו. ונראה דמשיכ' כאן – מנקה הוא לשבים ואיתו מנקה לאינים שבין, הוא פשטוטו של מגן, ומן הנכון לבעל קורא לדקדק בזיה, ולהפסיק קצת בשהייה בין תיבת ונקה ובין תיבת לא ינקה. ופעם ארע שקרא הקורא במרוצעה ונקה לא ינקה בלבד, מבליל להשותות, והקפיד עלייו ורבנו, נעצריכו לחזור ולקרוא הפסוק עוד הפעם בשהייה בינוין, כי זהו הפשטוט.

(11) הנתק

המה נחשבים לנבלים חרש ואין בהם קדושה מצד עצם, רק בשביבם שאתם שומרים אותם.* סוף דבר: – אין שם עניין קדוש בעולם מיזח ללו העבדה והכינעת, ורק השיר'ת שמו הוא קדוש במצוותו המחויבת, וכן גנואה תחילת ועובדת, וכל הקדושים המתמצזווים שצוהו הבורא לבנות משכן לעשوت בו זבחים וקרבנות לשם יתריך בלבד. והכוונים, חילתה, אין להם עבודה ושום מחשבה עניין, רק והוא כמו הקברנית ורוצה לדעת הרוח לאן בגונה, עשה תורן, כן עשה הבורא יתריך במאזדים. וזה היה גם חטא עגלי ירבעם, יעוזין טימנים וצינורים להודיע אם ישראל עושים רצונם של מקום בזמן "שפניות אש אל אהיו" וכ"ז ועוד".² וכן אין בארון רק לוחות" (מלכים-א, ט) והספר תורה (בבא בתרא ד, א); והכוונים מהה מבחו על הכהורת, לא בארון, רק שמורים למציאות המלאכים, מבואר במורה חלק ג פרק מה". והוא "ויהי כאשר קרב אל המנוחה וירא את העגל ומוחלוות" [וראה כי גדול טעם עד אשר לא חשבהו לטפק כלל, כי לא רצוי לעמוד אויל ירד משה ולהביט מרוחק אל ביתו, רק הוא משוכעים בתהבות העגל אשר חשבתו לאליך] הבין טעם, "ויהר אף משה וישראל מידי את הלוות", רצונו לומר כי אין שם קדשה ענייןALKI כל בלאי מציאות הבורא יתריך שם. ואם הביא הלוחות³, היו מחייבים עגל בלוות ולא סרו מטעותם. אולם כאשר שבר הלוחות, רוא איך

תכלית ובתמי מושג, ולכן חתרו להם מיטלות לעשות צורות ודמיונות או כוונות למערכת שמים לאמר זו המרכבת לאלקות וזהו המשגיח המשלב כל העיגנים בעולם, ولو עבדו⁴ וובחו והקטירו. ורקodi הנפש ורותחות הדם נתהוו מושג מוחשי ונראה.⁵ ומה, כאשר רוא כי בושט משה, נפלו מאומנתם ובקשו לעשות להם עגל ולהוריד על הצורה ההיא רוח מעועל ולשפט על זה כי הוא מרכבת לאלקות והוא המשגיח בעולם השפל, והוא העלם ומיצרים. וזה היה גם חטא עגלי ירבעם, יעוזין שם היטיב למתחבון.

רב טرسו⁶. אבל אין התייחסות התורה לו, ⁷ ועל זה צוחה משה כרכוכיא: האם תדmo וההתורה היא מהוייבת המצויות, כי קב"ה כי אני עניין ואינו קדשה בalthי מצות ה/⁸ ואורייתא חד, וכמו שהוא מהוייב המצויות, עד כי בהעדר כבודי עשיתם לכם עגל! חיללה, כן התורה, ומוציאותה איננו תלי רק בעילת⁹ אם אני איש כמכם, וההתורה אינה תלילה העילות יתרוך שמו. והנה דל השכל קזר כי, ואף אם לא באתי היתה התורה במצוותה כל שינוי חיללה – והראית, כי ל"ח שנה שהיה נזופים במדבר לא היה הדיבור מתיחס למשה (ירושלמי תענית ג, ד) – ואל תדmo כי המקדש והמשכן מהה עניינים קדושים מעצם, חיללה! השם יתרוך שורה בתוך בבני, ואם "המה כadam עברו ברית", הוסר מהם כל קדושה, והמה ככל הול "באו פריצים ויתלה", וטיטוס נכנס לקודש הקדשים וזהה עמו ולא נזוק (גיטין גו, ב), כי הוסר קדושתו. יותר מזה – "מכtab אלקים" – גם המה אינם קדושים בעצם רק בשביבם, וכאשרZoneה אלה בטור חופה,¹⁰

ט

(12)

בתרא ד, ב), ולחרות כי הראשונים אשר "מעשה אלקים מהה" – ממשמעו, הוא בכחדו עshan, רשיי – מהה שבורים, ולחות שפטל משה – מהה השלמים! להראות כי אין בנברא קדשה בעצם רק מצד שמירת ישראל התורה מפני רצון הבורא יתריך samo הקדוש, הנמצא האמתי, הבורא הכל ית"ש וכורו. וכמעט על זה נכלל כל ספר דברם להזהירם בזה "כי לא ראותם כל תמונה" (דברים ד, טו) "השמר לך וכ"ז" (שם פסוק ט) ועוד".¹¹

המה לא הגיעו אל מסרת האמונה ב"ה ותורתו הטהורה. וזה דברי הנגרא בכמה מקומות (תענית כו, א) ומכלתא (יתרו יט, ב) שגב על עת עמידתם בהר נאמר "ובלבם יכובו לו"¹² – שעדין לא נחקק בתוכם הזיר האמתי להאמין בנמצא מהוייב המצויות בalthי מושג ובתמי מצור, ולכן טעו בעגל. ובלוחות הדראה להם לעקו מלהם כל דמיון כזוב, והפליא לעשומם משה רבינו בשבירת הלו הקב"ה: (דברים י, א-ב¹³) פסל לך שני להחות אבניים וכורו וכתבי על הלוחות וכורו, אשר שברת, היינו גם כן להיות לאות על

כלן מארץ מצרים (פסוק א) — ולא משנה עלן רק היה השלה לדבר לפרעה, אבל קב"ה בהשגתו הפרטית העלן. וכך אמר קב"ה "לך לך כי שחת עמק" במה שיתן? אמרו "אשר העלית מארץ מצרים" שבמתקנים חשבו לא-לקי, וככיו היה מעלה אותו) מצרים מכוחו אלקי בלתי השגהתי הפרטית. ראה עזיזין יקר. ולכן בחוקת כי אמרו (במדבר א, ה) "למה העליתונו" — שניהם שווים, או אז הנחשים ונשכום ייעוין שם ברש"י¹² דוד".

וכשה מבואר דברי התורה כהנים סוף פרק ז (סעיף ב): דבר אחר "משה משה", הוא לשא עד שלא נזכר עמו, הוא משה משבדר גמו. דכוונו אל העניין שבראי שלא היה למשה שום עניין או זה להשפיע לאחר שנדבר עמו, בלבד מה שרצה הקב"ה בכל פרט כדיazzור להנenga הנסית לאורה שעיה, אבל התורה היא מציאות זולתו. ועיין קרבנו אהרן¹³. ומה שכחבי נראתה נכוו ודוד".

ע והזה מה שכתוב (ויקרא ט, ל). "ויאת- מה עיקר אחד. לא מן המקדש אתה ירא מקדשי תיראו". אלא ממי שהoir על המקדש (יבמות ה, ב). וזה (ויקרא שם שם) "אני ה" — מה אתה ירא. ולבען אמרו הפלשטים כאשר בא ארון יושב הכרובים: "מי יצילנו (מיד האלים) האדירים האלה — שמואל-א, ד, ה) שלא

טו. ויקחו את הפר אשר נתן להם ויישו ויקראו בשם הבעל מהבקר ועד הצהרים לאמר הבעל עגנו ואין קוול ואין ענה ויפתחו על המזבח אשר עשה.

ו הנה יש קושי בפסוקים, שתחילת נאמר "בחרו לכם הפר האחד ועשו רاشנה", ואח"כ נאמר "ויקחו את הפר אשר נתן להם", ובתבו חוץ' במדרשים (במדרש בן-ס, תנומא מסעיו ח) וריש' הביבא דביריהם בקדשה, שהפר שנביאו הבעל בחרו לא הסכים לבוא מנהיגם עלמין ומסבב כל עליון. ואמר בפסות: (חגיגה מה עיקר אחד. כי כל עיקרי הטועטים שלם היה בחשבם כי הבורא יתברך והוא ראשון מה שהוא לאחרו — שהborא יתברך הוא ראשון בשפלים, ומשתאו יעוץ להדרית, כי אי אפשר למושכל לומר כי כל העניים נפלו במרקחה נשל羞 אמר: (דברים ג, ד) "שמע ישראל כי אלקינו" לדעת האוילם¹⁴, ועל כרחך כי יש מהיגים בוגראים אשר הבורא לבודל זכות בריאתם וזה, ואין כאן מקוםו.

14
הנְּהַבְּבִקְעָה
הַלְּבָשָׁה
הַמְּלָאֵיכָה

כו. ויקחו את הפר אשר נתן להם ויישו ויקראו בשם הבעל מהבקר ועד הצהרים לאמר הבעל עגנו ואין קוול ואין ענה ויפתחו על המזבח אשר עשה.

ו הנה יש קושי בפסוקים, שתחילת נאמר "בחרו לכם הפר האחד ועשו רاشנה", ואח"כ נאמר "ויקחו את הפר אשר נתן להם", ובתבו חוץ' במדרשים (במדרש בן-ס, תנומא מסעיו ח) וריש' הביבא דביריהם בקדשה, שהפר שנביאו הבעל בחרו לא הסכים לבוא מנהיגם עלמין ומסבב כל עליון. ואמר בפסות: (חגיגה מה עיקר אחד. כי כל עיקרי הטועטים שלם היה בחשבם כי הבורא יתברך והוא ראשון מה שהוא לאחרו — שהborא יתברך הוא ראשון בשפלים, ומשתאו יעוץ להדרית, כי אי אפשר למושכל לומר כי כל העניים נפלו במרקחה נשל羞 אמר: (דברים ג, ד) "שמע ישראל כי אלקינו" לדעת האוילם¹⁴, ועל כרחך כי יש מהיגים אליהם לעובדי הבעל בחרו לכם האחד ועשו רашנה כי אתם הרבים, נתקבזו ארבע מאות וחמשים נבאיו הבעל, וארבע מאות נבאיו האשלה, ולא יוכל לוו את רגלו מן הארץ, ראה מה כתיב שם זיתנו לנו שניים פרים ויבחרו להם הפר האחד וינתחרו וישימו על העצים ואש אל יישמו ואני אעשה את הפר האחד וננתה על העצים ואש אל אשים, מה עשה אליו, אמר להם בחרו שני פרים תאומים מאם אחת, הגדרים על מרעה אחד, והטילו עליהם נוריות, אחד לשם ואחד לשם הבעל, ובבאיו האשלה ולא יוכל לוו את רגלו, עד שפתחה שעה לשם הבעל נתקבזו כל נבאיו הבעל ובבאיו האשלה ולא יוכל לוו את רגלו, עד שפתחה אליו ואמר לו, לך עתמתם, השיב הפר ואמר לו לעניי כל העם, אני ותבירי יצאו מבטן אחת, טפירה אחת, ונידנו במרעה אחד, והוא עליה בחלוקת של מקום ושם של הקב"ה מתקדרש עלי, ואני עלייתך בחלק הבעל להכweis את בוראייל, אמר לו אליו פר פר, אל תירא לך עטחים, ואל עימצאו עלייה, שכשם ששמו של הקב"ה מתקדרש על אותו שטעמי, אך מתקדרש עליך. אמר לו וכן אתה מיעצני, שבונה אני זו מכאן עד שתתמסרני בירם, שנא' ויקחו את הפר אשר נתן להם, וכי נתן להם, אליו, ואתה למד מלайeo שאמר להם וכו', אך כתיב 'טפינו מבוזחות ארין', עכ"ל.

והנה-בביקע כתוב על דבריו חוליל אלו "ויש בדברי אנדרה דברים רוחקים מן השכל", וכונתו כדי למה שאמרו חוץ' הידין ודברים שהיו מדווקרים בין הפר ואליהם לעניין כל ישראל, והיה קשה עליו לשם מה נעשה הנם הוה, וגם שאם היה נס נדול בזה איך לא אמר אותו הכתוב.

ובתשובות הרדב"ז (חיא סימן אלף סי' יישב דבריו חוליל וכותב, "ודברי רבותינו זיל קרוביים אל השכל והאמת, ולבען אני ערבי לתרץ, כי ערבים עלי דבריו דודים יותר מינה של תורה",

ଏହି କେତେ ଦେ, କେତେବେଳେ ଏହି ରେ ଦେଇ ଏ ଏ, ଦେଇ:
ଏ ଏହା କେତେବେଳେ ଏହି ଏହି ରେ ଏହି ରେ ଦେଇ ରେ ଦେଇ
ଏ
ଏ
ଏ
ଏ
ଏ
ଏ
ଏ ଏ ଏ ଏ ଏ ଏ ଏ ଏ ଏ ଏ ଏ ଏ ଏ ଏ ଏ ଏ ଏ ଏ ଏ
ଏ ଏ ଏ ଏ ଏ ଏ ଏ ଏ ଏ ଏ ଏ ଏ ଏ ଏ ଏ ଏ ଏ ଏ
ଏ ଏ ଏ ଏ ଏ ଏ ଏ ଏ ଏ ଏ ଏ ଏ ଏ ଏ ଏ ଏ
ଏ ଏ ଏ ଏ ଏ ଏ ଏ ଏ ଏ ଏ ଏ ଏ ଏ
ଏ ଏ ଏ ଏ ଏ ଏ ଏ ଏ ଏ
ଏ ଏ ଏ ଏ
ଏ ଏ
ଏ

ILL ULL

۹۱

İAL MGL NUL TUT QSI TGL MEC ÇEKNİ UZERQ UZQ AÇIL QURGU.
MEN ÇEKNİ UZERQ QSI MULU AÇIL NEL ÇE DAŞGUDU KEL. NEL ADLAHIS ERKIQ
INCELO MULUQQ MO MULU KQ «LO CALLA' KUDAL GU' INCELO UU UZQ UZQ
KQAG IQN İLKKE NO UUN DUNLUK İQUŞU LİL: KEL UGLIQ RQ NGÜL UL LEL
- DEL MQ UUKLUN (KEL UGULAK UL CU) ÇERNIĆ CURE EL LEL UNQEDE DUNLU
MAG AÇIL MULU 'NGAL ÇLNLIĆ EKRAU LU' LULU CURE TAGL „VAL ÇNELLİO
NO URGQ ÇLNLIĆ NEL MULUÑU CIGU UUN DUNLUKU ANU UELIN' NEL LEL

ICL NULU AKEK' NEE UZ DUDLAKL AL MUDLALES ELO UIN UIN ICLER "NAR
KALO SMO MAMU MEG UZDUA DUDLA KQ UU AKAK' CL DUDLA KQGL' NAL Q
EUDLA KQGL' INEE KQLEK QUQD UZGK QUDLA NUE TILNE' NAL GI NGUL GL
IUELE ENKA DUDLA NUL ICLER ENKA NUL' UIN KQGL QUQD UNG LAD UNG
CCLE NGULU' AL REN NGUL INAL GI CL KALO' NAL GI UGL QNGUL' N
NUE UGL UNUU ICNU QDULU NULU GEDNU UZGK' GN CCQ GLUZL DUDLA LAD

፳፻፲፭ (፩፭፭፭ ዓ.ም)

ԱՐԱԿԱՆ ՎԵՐԱ ԲԵՐ ԽԵԼ ԾԻՇ ԽԵԼ ՏԵ՛Վ ԿԵՎՈՒ ԻՇ ՎԵՐԵՒ ՆԱԼ
ԱՌԵՎ ՆՄ ՎԵՐ ԽԵԼ ԵՎ ՀՅԱ ԿԵՎՈՒ ԵՎ ՎԵՐԵՎ ԱՌԵՎ ՎԵՐ

45044: